

# Akkreditointiin viittaamisen säännöt

Vaatimus V1/2024

06.02.2024



## Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	4
2	Voimaantulo.....	4
3	Määritelmät.....	5
4	Akkreditointiin viittaaminen .....	5
4.1	FINAS-tunnus .....	5
4.2	FINAS-akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot .....	6
4.3	FINAS-akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen .....	7
4.4	Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa .....	7
5	Missä ja miten akkreditointiin voi viitata .....	8
5.1	Yleistä.....	8
5.2	Raportit ja todistukset .....	8
5.2.1	Yleissäännöt.....	8
5.2.2	Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoitujen tulokset .....	9
5.2.3	Sertifiointiasiakirjat .....	9
5.2.4	Ulkoistetut palvelut .....	9
5.2.5	Kenttätestaus ja -kalibrointi .....	10
5.2.6	Kalibrointitodistukset ja -tarrat .....	10
5.2.7	Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat.....	11
5.2.8	Vaatimus johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifioiville organisaatioille.....	11
5.3	Tiedotus- ja markkinointiaineisto.....	11
5.3.1	Yleissäännöt.....	11
5.3.2	Julkaisut ja verkkosivut .....	12
5.3.3	Lomakepohjat ja kirjelomakkeet.....	12
5.3.4	Muu käyttö.....	12
5.4	Akkreditoinnin päättymisen tai peruuttamisen .....	12
6	EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset.....	13
6.1	Yleistä.....	13
6.2	EA MLA -sopimus .....	13
6.3	ILAC MRA -akkreditointitunnus testaus-, kalibrointi-, tarkastus- ja vertailumittaustoiminnalle .....	14

6.4	IAF MLA -akkreditointitunnus sertifiointiorganisaatioille .....	14
7	Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät .....	15
7.1	Akkreditoidun järjestelmäsertifiointiorganisaation asiakkaat .....	15
7.2	Akkreditoidun tuotesertifiointiorganisaation asiakkaat .....	15
7.3	Akkreditoidun henkilösertifiointiorganisaation asiakkaat .....	15
7.4	Akkreditoidun laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien, vertailumittausjärjestäjän ja biopankin asiakkaat.....	15
8	Väärinkäytökset .....	16
9	Viitteet.....	16
	Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista.....	17
	Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista.....	19
	Muutokset edelliseen versioon.....	20

## 1 Johdanto

Kansallinen akkreditointiorganisaatio FINAS-akkreditointipalvelu vastaa akkreditointitoiminnasta Suomessa ja myöntää akkreditoinnin sitä hakeneelle ja päteväksi todetulle toimijalle. Akkreditoidun toiminnan tunnistaa siitä, että toimija käyttää akkreditointitunnusta tai viittaa akkreditointiin kirjoitetussa muodossa. Akkreditointiin on viitattava aina, kun raportoidaan akkreditoinnin piiriin kuuluvaa toimintaa. Nämä ovat FINAS-akkreditointipalvelun laatimat akkreditointiin viittaamisen kansalliset säännöt, jotka perustuvat kansainvälisten yhteistyöorganisaatioiden EA (European co-operation for Accreditation), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) ja IAF (International Accreditation Forum Inc.) vaatimuksiin sekä ympäristötodentajia koskevaan Euroopan neuvoston asetukseen.

## 2 Voimaantulo

FINAS-akkreditointipalvelu vahvistaa nämä säännöt vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen (testaus-, kalibrointi-, tarkastus-, sertifiointi-, vertailumittaus-, todentamis- ja biopankkitoimintaa harjoittavien toimijoiden) pätevyyden toteamisesta annetun lain 920/2005 ja sen muutoksen 764/2014 perusteella.

Säännöt (FINAS V1/2024) korvaavat asiasta aikaisemmin annetut säännöt (FINAS V1/2021) 06.02.2024 alkaen ja ovat voimassa toistaiseksi.

Johtaja

Katriina Luoma

Johtava asiantuntija

Annika Wickström

## 3 Määritelmät

### **FINAS-tunnus**

FINAS-akkreditointipalvelun käytössä oleva yritystunnus. Se on rekisteröity tavaramerkki.

### **FINAS-akkreditointitunnus**

FINASin akkreditoiman toimijan käytössä oleva tunnus, jolla toimija voi osoittaa akkreditoidun toimintansa.

### **Akkreditointiin viittaaminen**

Akkreditointitunnuksen käyttö tai kirjoitetussa muodossa esitetty akkreditointiväittäminen.

### **EA (European co-operation for Accreditation)**

Eurooppalaisten akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöjärjestö kaikkien akkreditointialueiden osalta.

### **ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation)**

Kansainvälinen akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöjärjestö (akkreditointialueina laboratoriot, tarkastuslaitokset, vertailumittausjärjestäjät, referenssimateriaalien tuottajat ja biopankit).

### **IAF (International Accreditation Forum)**

Kansainvälinen akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöorganisaatio (akkreditointialueina sertifiointiorganisaatiot (järjestelmä-, tuote- ja henkilösertifiointi sekä todentaminen)).

## 4 Akkreditointiin viittaaminen

### 4.1 FINAS-tunnus

FINAS-tunnuksen käyttöoikeus on rajoitettu ainoastaan akkreditointiorganisaation, FINAS-akkreditointipalvelun, omaan käyttöön. FINAS-akkreditointipalvelu käyttää FINAS-tunnusta joko mustavalkoisena (musta teksti ja harmaa ympyrä) tai kaksivärisenä (sininen teksti ja punainen ympyrä).



FINAS-tunnus on rekisteröity tavaramerkki.

## 4.2 FINAS-akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot

Akkreditoitujen toimijoiden käytössä on FINAS-akkreditointitunnus, joka koostuu FINAS-tunnuksesta (rekisteröity tavaramerkki), akkreditoitun toimijan tunnusnumerosta sekä akkreditointivaatimuksista alla olevan esimerkin mukaisesti. Lisää esimerkkejä on liitteessä 1.



Akkreditoitun toimijan on noudatettava tätä vaatimusta FINAS V1, jossa on kuvattu akkreditointiin viittaamisen säännöt. Toimija on vastuussa asianmukaisesta ja oikeasta akkreditointiin viittaamisesta. Sen on varmistettava, että viittaus kohdistuu vain akkreditoinnin piirissä olevaan toimintaan eikä ole harhaanjohtavaa. Akkreditointiin viittaamista on käytettävä siten, ettei vahingoiteta FINASin eikä FINASin solmimien kansainvälisten tunnustamissopimusten mainetta (EA MLA, ILAC MRA ja IAF MLA -sopimukset).

Jäljempänä on esitetty tarkempia ohjeita akkreditointiin viittaamisesta erilaisissa käyttökohteissa kuten raporteissa, todistuksissa, kirjelomakkeissa ja julkaisumateriaalissa.

Toimija, jolla on useita akkreditoituja toiminta-alueita, voi käyttää akkreditointitunnuksiaan erikseen tai useampi tunnusosa yhdistettynä. Yhdistettyä FINAS-akkreditointitunnusta ei kuitenkaan saa käyttää tulosten raportoinnin yhteydessä esimerkiksi testausselesteissa, vaan siinä käytetään testaus toimintaan

liittyvää akkreditointitunnusta. FINAS toimittaa yhdistetyn tunnuksen toimijan käyttöön pyydettyäessä. Esimerkkejä yhdistetyistä tunnuksista on liitteessä 1.

#### **4.3 FINAS-akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen**

FINAS toimittaa akkreditoitun toimijan käyttöön FINAS-akkreditointitunnuksen akkreditointipäätöksen yhteydessä ja myöhemmin pyydettyäessä. Akkreditointitunnus toimitetaan sähköisessä muodossa. Akkreditointitunnusta on käytettävä vain yksivärisenä, mutta sen värin voi valita vapaasti. Toimija ei voi käyttää kaksiväristä FINAS-tunnusta osana omaa akkreditointitunnustaan.

FINAS-akkreditointitunnuksen kokoa muutettaessa tunnuksen mittasuhteiden on säilyttävä ennallaan. Tunnuksen koon on säilyttävä sellaisena, että kaikki teksti on selkeästi luettavissa. Akkreditointitunnuksen koon ja sijoittelun asiakirjoissa on oltava oikeassa suhteessa toimijan omaan tunnukseen ja muihin tietoihin niin, ettei akkreditointitunnuksen käytöstä tule vaikutelmaa, että toimijan asiakirjat olisivat FINASin asiakirjoja.

#### **4.4 Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa**

Akkreditointiin viittaamisessa suositellaan aina FINAS-akkreditointitunnuksen käyttöä. Tarvittaessa akkreditointiin voi viitata myös kirjoitetussa muodossa. Kirjoitetussa muodossa viittauksesta on käytävä ilmi toimijan nimi, toimiala ja akkreditoinnin tunnusosa sekä akkreditointiorganisaatio ja akkreditointiperusteena oleva standardi tai muu peruste. Jos akkreditointiperusteena oleva standardi on sekä kansainvälinen ISO-, eurooppalainen EN- että suomalainen SFS-standardi, näihin kaikkiin voidaan viitata, ks. esimerkit alla.

Kun kirjoitettua viittausta käytetään toiminnan tulosten yhteydessä, kirjoitetun viittauksen on oltava muotoa

*”(toimijan nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibrointilaboratorio / tarkastuslaitos / sertifiointiorganisaatio / todentaja-organisaatio / vertailumittausjärjestäjä / biopankki T/K/I/S/VB/FI-V/PT/B (akkreditointinumero), akkreditointivaatus (standardi/säädös/opas).”*

Esimerkkejä:

*Yritys Oy, Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17025.*

*Toimija Oy on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima sertifiointielin S999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17021-1:2015.*

## 5 Missä ja miten akkreditointiin voi viitata

### 5.1 Yleistä

Akkreditointiin voi viitata, kun toimijan akkreditointipäätös on voimassa ja toimija täyttää akkreditointivaatimukset. Akkreditointiin ei voi viitata hakemusvaiheessa. Toimija on vastuussa akkreditointiin viittaamisesta, ja sen on noudatettava tässä asiakirjassa kuvattuja akkreditointiin viittaamisen sääntöjä. Viittaaminen akkreditointiin ei saa olla harhaanjohtavaa.

Akkreditointiin voi viitata vain sen toiminnan osalta, jota akkreditointi koskee. Jos toimijan toiminnasta vain osa on akkreditoitu, vain pätevyysalueessa mainitun toiminnan kohdalla voi viitata akkreditointiin.

Jos FINAS-akkreditointitunnusta käytetään tilanteessa, jossa kaikki toimipaikat ja koko toiminta ei ole akkreditoitua, on akkreditoinnin kattavuudesta tiedotettava selkeästi, esimerkiksi: "Tiedot akkreditoitua pätevyysalueeseen sisältyvästä toiminnasta ja toimipaikoista toimitetaan pyydettyä / ovat nähtävissä verkkosivuilta [www.finas.fi](http://www.finas.fi)". Katso lisäksi 5.2.1.

### 5.2 Raportit ja todistukset

#### 5.2.1 Yleissäännöt

Todistuksissa ja raporteissa oleva FINAS-akkreditointitunnus osoittaa toiminnan pätevyyttä ja antaa mahdollisuuden hyödyntää akkreditoinnin kansallista ja kansainvälistä merkitystä. Jos toimija ei viittaa akkreditointiin antamissaan todistuksissa tai raporteissa, se ei myöskään voi niiden yhteydessä vedota akkreditoinnin avulla osoitettuun pätevyyteen.

FINAS noudattaa velvoittavaa opasta EA-3/01. Oppaassa todetaan, että vaatimustenmukaisuuden arviointiorganisaation eli akkreditoitun toimijan on viitattava akkreditointiin raportoidessaan akkreditoinnin piiriin kuuluvan toiminnan tuloksia.

- Jos akkreditointia ei ole määritelty lainsäädännössä pakolliseksi, akkreditoitun toimijan on mahdollisuus sopia tai tehdä dokumentoidut järjestelyt asiakkaansa kanssa siitä, että akkreditointiin ei viitata. Tällöin tulosten raportoijan on tiedotettava asiakkaalleen, etteivät tulokset kuulu EA MLA -sopimuksen piiriin, koska akkreditointiin viittaamisesta ei ole osoitusta tulosten raportoinnin yhteydessä.
- Mainitut vaatimukset koskevat myös biopankkitoimijaa. Biopankkitoiminta ei ole FINAS V1:n julkaisuvaiheessa EA MLA-sopimuksen



piirissä

- Henkilö-, tuote- ja johtamisjärjestelmiä sertifioidun organisaation tulee aina myöntää sertifikaatit akkreditoituna ja viitata niissä akkreditointiin silloin, kun sertifiointi kuuluu sertifiointiorganisaation akkreditoituun pätevyysalueeseen.

Kun tulosten yhteydessä viitataan akkreditointiin, selosteista ja todistuksista on selvittävä, mitkä tulokset kuuluvat akkreditoinnin piiriin ja mitkä eivät. Akkreditoituna tehtyjen tulosten ja akkreditoitun toiminnan on erotettava selvästi, jos samaan todistukseen sisältyy myös tuloksia tai toimintaa, joka ei ole akkreditoitua. Akkreditoitu toiminta voidaan merkitä esimerkiksi kirjoittamalla tulosten yhteyteen ”akkreditoitu testausmenetelmä”.

Akkreditointiin ei voi viitata, jos yksikään raportoitu tulos tai toiminta ei kuulu akkreditoinnin piiriin.

Akkreditointiin viitattaessa ei saa syntyä mielikuvaa, että FINAS-akkreditointipalvelu on vastuussa testauksen, kalibroinnin, tarkastuksen, sertifiointin tai biopankin tuloksesta tai vertailumittauskierrosten järjestämisestä tai tulosten perusteella muodostetuista mielipiteistä ja tulkinnoista. Ei saa myöskään muodostua käsitystä, että FINAS-akkreditointipalvelu on hyväksynyt testatun, kalibroidun, tarkastetun, sertifioidun tai biopankin kohteen tai vertailumittauksen toteuttamisen.

## 5.2.2 Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoidut tulokset

Akkreditoitun toiminnan tulosten yhteydessä ei voi käyttää mahdolliseen toimijan sertifiointiin liittyvää sertifiointiorganisaation tunnusta. Esimerkiksi testausselesteissa ja tarkastustodistuksissa ei voi viitata toimijan järjestelmäsertifiointiin, sillä selosteet ja todistukset katsotaan toimijoiden tuotteiksi.

## 5.2.3 Sertifiointiasiakirjat

Akkreditointiin viittausta ei saa käyttää siten, että syntyy mielikuva, että FINAS-akkreditointipalvelu vastaa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, hyväksynnästä tai sertifiointista. Tämän vuoksi sertifiointiasiakirjoista on käytävä ilmi sertifikaatin myöntäjä, akkreditointiperusteet ja akkreditoinnin myöntäjä.

## 5.2.4 Ulkoistetut palvelut

Akkreditoitu toimija voi teettää asiakkaalleen toimintoja ulkoistettuna palveluna. Akkreditoinnin vaatimusstandardeissa kerrotaan tarkemmin ulkoistettuihin palveluihin liittyvistä vaatimuksista ja tulosten raportoinnista.

Toimija voi viitata ulkoistetun palvelun tarjoajan akkreditointiin tulosten

yhteydessä, kun palvelun tarjoaja on kyseisen toiminnan osalta joko FINASin tai FINASin kanssa samaan kansainväliseen tunnustamissopimukseen (EA MLA tai ILAC MRA tai IAF MLA -sopimus) kuuluvan akkreditointiorganisaation akkreditoima. Ulkoisen palvelun tarjoajan on raportoitava tulokset niin, että se käyttää akkreditoituna annettujen tulosten yhteydessä omaa akkreditointitunnustaan. Tämän lisäksi kalibroinnin tehneen laboratorion on aina annettava tilaajalaboratoriolle kalibrintitodistus osoittamaan kalibrintien jäljitettävyyttä.

Jos käytetään ei-akkreditoituja palvelun tarjoajia, tuloksista on selvästi käytävä ilmi, etteivät tulokset kuulu akkreditoinnin piiriin.

Toimijan omaan akkreditointiin ei voi viitata tulosten raportoinnin yhteydessä, jos kaikki toiminta on teetetty ulkoistettuna palveluna.

#### **5.2.4.1 Ulkoistetut palvelut laboratoriotuiminnassa**

Tulosten raportoinnissa on ulkoistettuna hankituista tuloksista käytävä ilmi vastaavat tiedot kuin laboratorion omista tuloksista. Tulokset on raportoitava niin, että niiden yhteydessä näkyy näytteisiin ja tuloksiin liittyvien tietojen lisäksi testauksen tai kalibroinnin suorittanut palvelun tarjoaja sekä riittävät tiedot käytettyjen menetelmien akkreditoinnista (palvelun tarjoajan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointiorganisaatio). Kliinisissä laboratorioissa tuloksia sähköisesti siirrettäessä tieto voidaan antaa asiakkaalle muulla tavoin.

Laboratorion omissa selosteissa ja todistuksissa ei voi raportoida sellaisia ulkopuolelta hankittuja tuloksia, jotka on hankittu edelleen kolmannesta laboratorion (palveluiden ketjuttaminen). Tällaiset kolmannesta laboratorion hankitut tulokset raportoidaan erillisellä raportilla, johon sisältyy mahdollinen viittaus tutkimukset tehneen laboratorion akkreditointiin (palvelun tarjoajan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointiorganisaatio).

#### **5.2.5 Kenttätestaus ja -kalibrointi**

FINAS-akkreditointitunnusta ja viittausta akkreditointiin voidaan kenttätestauksessa ja -kalibroinnissa käyttää vastaavalla tavalla kuin pysyvissä toimitiloissa suoritetuissa testauksissa ja kalibroinneissa.

#### **5.2.6 Kalibrintitodistukset ja -tarrat**

Kalibrintitodistuksissa on oltava viittaus akkreditointiin, jotta kalibroinnin jäljitettävyyttä voidaan osoittaa.

Laitteen kalibrintitiedot voidaan merkitä laitteeseen tai sen läheisyyteen kalibrintitarralla tai muulla tavoin. Kalibrintitarrassa voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta liitteen 2 mukaisesti. Akkreditointitunnuksella varustettuja kalibrintitarroja voi käyttää vain niissä laitteissa, jotka on kalibroitu akkreditoitulla

kalibroitimenetelmällä. Kalibroitarralla ei saa antaa virheellistä kuvaa siitä, että FINAS olisi hyväksynyt tai kalibroinut laitteen.

Tarraan merkitään vähintään seuraavat tiedot

- FINAS-akkreditointitunnus
- kalibroitipäivämäärä

Laitteen tunnistetietojen sekä kalibrointilaboratorion nimen ja kalibroitodistuksen numeron liittäminen tarraan on vapaaehtoista. Kalibroitarran kokoa voi muuttaa edellyttäen, että sen luettavuus säilyy. Kalibroinnin tilaaja vastaa kalibroitarran käytöstä.

### **5.2.7 Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat**

Tarkastuslaitos voi viitata akkreditointiin tarkastuksen tulosten yhteydessä tarkastusraportin ja -todistuksen lisäksi myös mahdollisissa tarkastuksen kohteeseen kiinnitettävissä tarroissa. Tarraan voidaan liittää FINAS-akkreditointitunnus tai kirjoitetussa muodossa oleva viittaaminen akkreditointiin. Akkreditointitunnuksella tai kirjallisella akkreditointiin viittauksella varustettuja tarroja voi käyttää vain niissä tarkastuksen kohteissa, joiden tarkastus on akkreditoitussa pätevyysalueessa. Tarra ei saa antaa virheellistä kuvaa siitä, että FINAS olisi hyväksynyt tai tarkastanut kohteen. Tarrassa tulee selkeästi tuoda ilmi, että kohde on tarkastettu. Tämän lisäksi tarraan voidaan lisätä tietoa laitteen tunnistetiedoista, tarkastuksen päivämäärästä ja tarkastusraportin numerosta.

### **5.2.8 Vaatimus johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifoiville organisaatioille**

Johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifoivien organisaatioiden on aina myönnettävä sertifikaatit akkreditoituna ja viitattava niissä akkreditointiin silloin, kun sertifoitava alue kuuluu sertifointiorganisaation akkreditoituun pätevyysalueeseen.

## **5.3 Tiedotus- ja markkinointiaineisto**

### **5.3.1 Yleissäännöt**

Akkreditoituun toimintaan liittyvässä tiedottamisessa voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta ja/tai kirjoitetussa muodossa olevaa akkreditointiin viittaamista vastaavasti kuin tässä asiakirjassa on esitetty akkreditointiin viittaamisesta tulosten yhteydessä.

### 5.3.2 Julkaisut ja verkkosivut

Akkreditoituneet toimijat voivat käyttää FINAS-akkreditointitunnusta ja/tai kirjoitettua akkreditointiin viittaamista verkkosivuilla, toimintakertomuksissa, julkaisuissa, mainosmateriaalissa, tiedotteissa, tarjouksissa ja sopimuksissa. Materiaalin on esiteltävä akkreditoitua toimintaa, ja akkreditoituneen toiminnan on tiedotusmateriaalissa oltava selvästi erotettavissa muusta toiminnasta.

### 5.3.3 Lomakepohjat ja kirjelomakkeet

FINAS-akkreditointitunnus tai kirjoitettu akkreditointiin viittaaminen voi olla osa akkreditoituneen toimijan lomake- tai kirjepohjaa. Käytettäessä tällaisia lomakepohjia on aina varmistettava, että tekstistä käy selvästi ilmi, mikä osa toimintaa kuuluu akkreditoituneen pätevyysalueeseen.

### 5.3.4 Muu käyttö

Akkreditoituneen toimijan on oltava yhteydessä FINAS-akkreditointipalveluun, jos FINAS-akkreditointitunnusta tai kirjoitettua akkreditointiin viittaamista on tarpeen käyttää muutoin kuin tässä dokumentissa kuvatuilla tavoilla.

## 5.4 Akkreditoinnin päättymisen tai peruuttaminen

Toimija voi halutessaan luopua akkreditoinnista, jolloin sen oikeus käyttää FINAS-akkreditointitunnusta lakkaa. Akkreditointi peruutetaan FINAS-akkreditointipalvelun päätöksellä. Peruuttamisen jälkeen toimija ei saa käyttää akkreditointitunnusta eikä muuten viitata akkreditointiin. Samaa periaatetta käytetään, kun akkreditoitu toimija ei hae uutta akkreditointikautta ja akkreditointi päättyy akkreditointipäätöksen päättymispäivänä.

Akkreditointi voidaan peruuttaa tilapäisesti määräajaksi. Peruutuksen kohteena voi olla koko toiminta tai osa toimintaa. Tällöin toimija ei voi viitata akkreditointiin peruutuksen kohteena olevan toiminnan osalta. Toimijan on tiedotettava viivytyksettä tilanteesta niille asiakkaille, jotka käyttävät peruutuksen kohteena olevaa toimintaa. Tarvittaessa FINAS-akkreditointipalvelun kanssa sovitaan muista rajoituksista.

## 6 EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset

### 6.1 Yleistä

FINAS-akkreditointipalvelu on mukana kansainvälisissä akkreditoinnin monenkeskisissä tunnustamissopimuksissa. Sopimuksia ovat solmineet European co-operation for Accreditation (EA), International Laboratory Accreditation Co-operation (ILAC) ja International Accreditation Forum Inc. (IAF).

FINASin akkreditoimat toimijat voivat kertoa toimintansa kuulumisesta näiden kansainvälisten sopimusten piiriin käyttämällä IAF MLA ja ILAC MRA -sopimuksiin liittyviä akkreditointitunnuksia. Tunnusten käyttöoikeuden saa hakemuksesta FINAS-akkreditointipalvelusta.

EAssa on meneillään EA MLA -tunnuksen valmistelu.

### 6.2 EA MLA -sopimus

FINASin myöntämässä laboratorioden, tarkastuslaitosten, vertailumittausjärjestäjien sekä sertifiointi- ja todentajaorganisaatioiden akkreditointitodistuksissa on viittaus siihen, että FINAS kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen (EA MLA).

Akkreditoitu testaus- ja kalibrointilaboratorio, tarkastuslaitos, vertailumittausjärjestäjä sekä sertifiointi- ja todentajaorganisaatio voi viitata EA MLA -sopimukseen kirjoitetussa muodossa. EA MLA -sopimukseen viittaamisen käytöstä on sovittava FINAS-akkreditointipalvelun kanssa, jotta varmistetaan toimijan akkreditoitun toiminnan sisältyvän MLA-sopimukseen. Viittaamista koskevat samat säännöt kuin FINAS-akkreditointiin viittaamista. Akkreditoitun toimijan asiakkaat eivät kuitenkaan voi viitata EA MLA -sopimukseen.

EA MLA -sopimuksen piiriin kuuluvaan akkreditointiin viitattaessa kirjoitetun viittauksen on oltava muotoa.

”(toimijan nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibrointilaboratorio / tarkastuslaitos / vertailumittausjärjestäjä / sertifiointiorganisaatio / todentaja T/K/I/PT/S/VB (akkreditointinumero, akkreditointivaatus (standardi). Akkreditointi kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen EA MLA.”

[name of body] is a testing laboratory / calibration laboratory / inspection body / proficiency testing provider / certification body / verifier T/K/I/PT/S/VB [accreditation number] accredited by FINAS Finnish Accreditation Service,

accreditation requirement [standard]. The accreditation is included in the Multi-lateral Agreement for accreditation (EA MLA) of the European co-operation for Accreditation (EA).

### **6.3 ILAC MRA -akkreditointitunnus testaus-, kalibrointi-, tarkastus- ja vertailumittaustoiminnalle**

ILAC MRA -tunnusta voi käyttää FINAS-akkreditointipalvelulta käyttöoikeuden saanut akkreditoitu laboratorio, tarkastuslaitos tai vertailumittausjärjestäjä. Tunnusta käytetään yhdessä laboratorion, tarkastuslaitoksen tai vertailumittausjärjestäjän oman FINAS-akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu laboratorion, tarkastuslaitoksen tai vertailumittausjärjestäjän ILAC MRA -akkreditointitunnus. Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä ILAC-R7:05/2015.

Tunnusta voi käyttää testausselesteissa, kalibrointi- ja tarkastustodistuksissa ja vertailumittausraporteissa sekä lomakkeissa, kirjeissä, mainoksissa, verkkosivuilla ja muissa asiakirjoissa, kun toiminta kuuluu akkreditoinnin ja ILAC MRA -sopimuksen piiriin. ILAC MRA -akkreditointitunnuksen käyttöoikeutta ei voi siirtää toiselle, joten akkreditoidun toimijan asiakkaat eivät voi käyttää ILAC MRA -akkreditointitunnusta. ILAC MRA -akkreditointitunnuksen käyttäjän on tarvitessa selvitettävä asiakkaalle, että ILAC ei ole vastuussa viittauksen kohteena olevista tuloksista.

### **6.4 IAF MLA -akkreditointitunnus sertifiointiorganisaatioille**

IAF MLA -tunnusta voi käyttää, kun akkreditoitu sertifiointiorganisaatio on tehnyt sopimuksen IAF MLA -tunnuksen käyttämisestä FINAS-akkreditointipalvelun kanssa. IAF MLA -akkreditointitunnusta voi käyttää akkreditoituissa sertifiikaateissa, joissa sertifiikaatin pätevyysalue sisältyy FINAS-akkreditointipalvelun IAF MLAn soveltamisalaan kuten esim. ISO / TS 22003-1. Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä IAF ML2:2023.

- IAF MLA -tunnusta käytetään aina yhdessä sertifiointiorganisaation oman akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu sertifiointiorganisaation IAF MLA -akkreditointitunnus.
- Sertifiointiorganisaation oma akkreditointitunnus voidaan sijoittaa IAF MLA -tunnuksen alapuolelle tai välittömään läheisyyteen.
- IAF MLA -akkreditointitunnusta käytetään mustavalkoisena tai värimääritysten mukaisesti Pantone 2747 (tumman sininen) ja Pantone 299 (vaalean sininen).

- Tunnuksen on erotuttava taustasta ja tekstin tulee oltava selkeästi luettavissa. IAF MLA -tunnuksen leveyden tulee olla vähintään 20 mm tulostetussa materiaalissa ja 75 pixeliä digitaalisessa aineistossa.
- Akkreditoitu sertifiointiorganisaatio voi käyttää IAF MLA -akkreditointitunnusta esipainetuissa kirjelomakkeissa, rekrytointi-ilmoituksissa, mainoksissa ja verkkosivuilla alueilla, joissa sertifiointiorganisaatiolla on akkreditointi IAF MLA ylätason soveltamisalaan (esim. ISO/IEC 17021-1) tai sekä ylä- että alatasen soveltamisalaan.

## 7 Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät

### 7.1 Akkreditoidun järjestelmäsertifiointiorganisaation asiakkaat

Järjestelmäsertifiointin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan käyttäen akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia. FINAS-akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

### 7.2 Akkreditoidun tuotesertifiointiorganisaation asiakkaat

Tuotesertifiointin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia käyttäen. FINAS-akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

### 7.3 Akkreditoidun henkilösertifiointiorganisaation asiakkaat

Henkilösertifiointiorganisaation sertifioimat henkilöt eivät voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta. Sertifioitu henkilö osoittaa henkilösertifiointin akkreditoidun sertifiointiorganisaation antamalla todistuksella.

### 7.4 Akkreditoidun laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien, vertailumittausjärjestäjän ja biopankin asiakkaat

Laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien, vertailumittausjärjestäjän ja biopankin asiakas voi viitata akkreditoidun toimijan akkreditointiin raportoidessaan tuloksia mahdollisesti eteenpäin. Akkreditoidun toimijan on hyväksyttävä akkreditoitujen tulosten esitystapa, jos asiakas siirtää tuloksia omiin raportteihin tai muihin dokumentteihin.

Akkreditoidun toimijan on tiedotettava asiakkailleen, mikäli heidän todetaan viittaavan virheellisesti akkreditoidun toimijan akkreditointiin. Lisäksi akkreditoidun toimijan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta varmistetaan oikea viittaus

akkreditointiin.

## 8 Väärinkäytökset

Akkreditoitujen toimijoiden ja muiden osapuolien on viitattava akkreditointiin edellä kuvattujen vaatimusten mukaisesti. Jos kansallista, eurooppalaista tai kansainvälistä akkreditointitunnusta käytetään väärin tai akkreditointiin viitataan muuten virheellisesti, FINAS-akkreditointipalvelu ryhtyy yhteistyössä muiden osapuolten kanssa tarpeellisiin toimenpiteisiin väärinkäytösten estämiseksi. Akkreditointi voidaan myös peruuttaa väärinkäytösten vuoksi.

## 9 Viitteet

EA-3/01 M:2021 EA Conditions for the use of Accreditation Symbols, Logos and other claims of accreditation and reference to EA MLA Signatory status

ILAC-P8:03/2019 ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Conformity Assessment Bodies

ILAC-R7:05/2015 Rules for the Use of the ILAC MRA Mark

IAF ML2:2023 General Principles on the Use of the IAF MLA Mark

SFS-EN ISO/IEC 17011:2017 Conformity assessment. Requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies



## Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista



Toimijan FINAS-akkreditointitunnus koostuu yllä olevasta FINAS-tunnuksesta ja sen alapuolelle keskitetysti sijoitetusta toimijan tunnusosasta, jota seuraa akkreditoinnin perusteena olevan standardin tai muun vaatimuksen lyhenne suluissa. Toimijoiden tunnus voi olla

TXXX	testauslaboratoriot
KXXX	kalibrointilaboratoriot
IXXX	tarkastuslaitokset
SXXX	sertifiointiorganisaatiot
FI-V-000X	ympäristötodentajat
PTXX	vertailumittausjärjestäjät
VBXX	todentajat
BXXX	biopankkitoimija.

Toimijan tunnus ilmaisee akkreditoitun toimijan toiminta-alueen (T, K, I, S, FI-V, PT, VB tai B), jota seuraa numero-osa, joka on merkitty tässä X-kirjaimilla. Numero on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoitulle toimijalle antama järjestysnumero, jonka toimija saa FINAS-akkreditointipalvelun antamassa akkreditointipäätöksessä. Tarkastuslaitosten FINAS-akkreditointitunnuksessa ilmoitetaan lisäksi tarkastuslaitoksen tyyppi (A, B tai C). Kansainvälisissä IAF MLA ja ILAC MRA -akkreditointitunnuksissa FINAS-akkreditointitunnukseen on liitetty monenkeskistä tunnustamissopimusta kuvaava osa. Kansainvälistä tunnusta voi käyttää FINAS-akkreditointipalvelulta käyttöoikeuden hankkinut toimija.





## Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista

Tarraan merkitään seuraavat tiedot

- FINAS-akkreditointitunnus
- kalibrointipäivämäärä

Laitteen tunnistetietojen ja laboratorion nimen tai kalibrointitodistuksen numeron liittäminen on vapaaehtoista.

Uuden kalibrointiajankohdan merkitsee asiakas tai kalibroija asiakkaan näin sopiessa kalibrointilaboratorion kanssa. Uusi ajankohta voidaan merkitä kalibrointipäivämäärän jälkeen.



# Muutokset edelliseen versioon

06.02.2024

	<b>Kappale</b>	<b>Muutos</b>
4	Akkreditointiin viittaaminen	Lisätty biopankki
5	Missä ja miten akkreditointiin voi viitata	Muutettu viittaamisen yleissääntöjä. Lisätty biopankki. Kalibrointi- ja tarkastustarran vaatimusten tarkennus.
6	EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset	Täsmennetty IAF MLA -tunnuksen määrittelytapoja.
7	Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät	Huomioitu biopankkitoiminta
9	Viitteet	Päivitetty
Liite 1	Esimerkkejä akkreditointitunnuksista	Huomioitu biopankkitoiminta
Liite 2	Esimerkkejä kalibrointitarroista	Päivitetty esimerkki